

૧૯૨૨
સુસ્તક નામે

અક્કલનું પડીકું.

ઉર્ફ

[નંબર ૧]

શીખામાણની સોટી.

રચી છપાવી પ્રસીદ્ધ કર્તા

કોમીક પોયેટ ઉર્ફે સવ કવી

અંખાલાલ પ્રહાદજી—નીવાસી નડીઆદ.

હાલ મુકામ કાલોલ જીલ્લે પંચમહાલ.

સંવત ૧૯૭૮ પ્રત ૨૦૦૦ આવૃત્તિ ૨ સને ૧૯૧૮

દોહરા

સમજે નો છે સર્જિનો, અક્કલ આ અણમોલ,
ના સમજે નો જાણજે, ડોકડું ઠાલી ઢોલ;
આન્લી આનો એક છે. પ્રાર્થસ ગોદ ધીસ પ્રત,
વાંચીને વીરમય થશે, આ શવ કવીનું કૃત.

કીમત નથીનગ

માંઘવારીનો માત્ર ૧ આનો

નડીઆદ—ધી 'શારદા વિજય' પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
શા. હરજીવનદાસ અમરસીએ છાપી-ઠે. સાંથ પીપળી.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
સમગ્ર ગ્રંથો
ગુજરાતી ગ્રંથો સંગ્રહ
અર્પણ પત્રીકા.

હતો જુનકાળમાં હું ને ભવિષે છું સદા કાયમ
સનાતન સુદ્ધ અવનીમાં પ્રકાસું સુર્ય સમ હરદમ
તપુછું અગ્નીમાં હુંને, વિહરતો બોમ પાતાળે
અગતો વીજળી પેરે, અનંત શક્તિને આધારે
બધે છું હું બધામાં છું વહુ છું વાયુના બેરે
ધરીને જન્મ બાળકને રમું છું માતને બોળે
ધરીને સ્વાંગ રૂપાળા નીરાળા ખેલ હું ખેલું
તરવર પહાડમાં હુંને નદીમાં નીર થઈ રેલું
અમર હું એકલો વેદાન્તના શીધાન્ત આધારે
સમરપું મારી પોથી હું પડીને અર્જુમાં મારે.

કર્તા-આઈ. એમ. પોતે કોમીક પોયેટ હર્ષ રાવ કવી.

સર્વ હક્ક સ્વાધીન.

સરવે હક્ક સ્વાધીન પણ, પર આધીન આ પ્રાણ,
એ પર આધીન સ્વાધીન કરો, તો જીવ્યું પરમાણુ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૬૨૮ વર્ગ

પુસ્તકનું નામ ૨૩૩૮૧૩ ૫૪૩

વિષય ૨૨ : ૪

આઈ તું ને આ દેવી કે અમારી મહાદેવી ?

પીનારનો પોકાર—કવાલી ગરમ લાય જેવી.

રાગ ઉનાળાની હુ જેવો

અરે ચંડાલણી ઝો ઝા, હવે તું હીન્દમાંથી જા;
 અમારી સાવકી માતા, હવે તું હીન્દમાંથી જા.
 કર્યું ને ખુનનું પાણી, કરી નીરમાલ્ય આ કાયા,
 ફસાયા કંઈક ફંદામાં, દીવાનાને વળી ડાહ્યા;
 અઠારે વરણને વળગી, વટાળ્યો દેશ ને દુનીયાં,
 ગુણો તારા છે ગોઝારા, હવે તું હીન્દમાંથી જા.
 ચઢાવ્યા લોક ચગડોળે. ચખાડ્યો સ્વાદ તેં ભારી.
 ગીતામાં તો પડી વળગી, ખરે ગુણુ હીણુ ગોઝારી;
 સડાવી કાળજી દીધાં, અરે સઉ કે પીનારાનાં,
 દયા દેવી કરી દુર થા. હવે તું હીન્દમાંથી જા.
 નીચ ઉંચ નાના ને મોટા, રીચ કે રંક સર્વેને,

ચતુરાઈથી પડી ચોટી, બનાવ્યું વીથ વ્યસની તેં;
 ઉરાડી સુસ્તી તેં સઉની, કરી જખમી જીવરમાં ઘા,
 પીડાં તારાં થયાં જ્યાં ત્યાં, હવે તું હીન્દમાંથી જા.
 હળાહળ જેર છે તુજમાં, ગુણો તારા ઘણા રાશી,
 ખુવારી ખુણ કીધી તેં, ગયા તુજથી હવે ત્રાશી;
 રહ્યું ના ખુન કાયામાં, હવે તો હાડ માંસને ખા,
 પોકારી કહે છે પીનારા, હવે તું હીન્દમાંથી જા.
 બડીલ વૃધો અમારા તો, ન તારો નાસ પણ લેતા.
 અમે.હીજી લાગીયા તુજ વીણ, નથી કાણુવાર તો રહેતા;
 પીધી તેથી પડ્યા મરવા, હજી સંતાપે શું કરવા,
 નથી તારી હવે પરવા, હવે તું હીન્દમાંથી જા.
 પ્રથમ તો ઉકળી પાંડે, પછીથી અમને ઉકાળ્યા,
 જઠર અગ્ની કરી ઝાખી સુકોમળ કાળજાં બાળ્યાં;
 ઉઠાડી છેક તેં શ્રદ્ધા, કર્યાં નીરમાલ્ય નામરદા,
 ઘટાડ્યો તેજ આવરદા. હવે તું હીન્દમાંથી જા.
 તુજથી કંટાળી હારીને, કહે કવી રાવ કર જોડી;
 કૃપા કરીને હું મહાકાળો, હમોને દે હવે છોડી;
 અમે સાથે કરી નીકા, કર્યાં ચહેરા ખરે પ્રીકા,
 ટીપ્રીન લઈને કરી ટીકા, હવે તું હીન્દમાંથી જા.

(આ સાંભળી યાએ પીનારને આપેલો જીવાન-અપુષ્ટિ.)

ગઝલ. સ્વદેશી સીંગારટની

(રાગ ધુમાડાના ગોરા જેવો.)

ચાલ—કયા ખીજા આઈ ચમનમેં શજર ગુલ બતા રહ્યા.

ઓ જે રહમ કુલટા બીડી, પુરેપુરી પીડી ગદા.
છુટી ગઈ તેથી હવે, મુજને ઘણી શાન્તી થઈ;
કમ જાત તું તો ગઈ જાણી, વળી સંગમાં જાડ્યો મને,
કોમળ હૃદય કાણું કર્યું, ધીકકાર છે બીડી તને.
મોઝી મધુરી જાણીને; મેં મુરખ મુખમાં ધરી,
મારી ગણીને માની તો આખર દશા આ શી કરી !
તુજ માટ મેં માહુ મનાવ્યું, ગુફ અને માળાપને,
તોપણ દગો અંતે કર્યો, ધીકકાર છે બીડી તને.
તેં ખુનની કીધી ખુવારી, કાળજી કાણું કર્યું
નીરખણ કરી સહ નાહીઓને; દેહતું દૈવત કર્યું;
જસ કસમ ખાઈ કહું છું હવે, કોઈ દીવસ નહીં રાખું કને,
હું વિદ્વાનને વાયલ કર્યો, ધીકકાર છે બીડી તને.
પીતાં શું તો પીધી તને, હાવે ધણે પસ્તાઈ છું,
સ્વપનેય સ્પરસજ તાહરો, નવ થાય એવું આહું છું;
જે જે પીએ તે તે જન્મે લો, જાવરા તુજ લીધુ મને,
ઓ પાપીણી ગોઝારીણી, ધીકકાર છે બીડી તને.

તુજ વીણુ બનીને આવશે, કેલી બજારે દોડતો,
 તે આજ તુજ દરશન થતાં, પાનાળમાં પેસી જતો;
 ઓ કાળસુખી કર્કશા! વળગી પડી તું! વીશ્વરો
 તેં કૃત્ય બહુ કાળાં કર્યાં ધીકકાર છે બીડી તને.
 શા દોશ તારા બર્ણવું, તું નર્કથી પણ નરક છે,
 તુજને પીનારા તે જનો સૌ બ્રહ્મથી પણ બ્રહ્મ છે;
 તેં જન્મમ છઠ્ઠરમાં કરી, ઝટ આણી મેળવ્યું મોતને,
 અતે નખાવ્યો નર્કમાં, ધીકકાર છે બીડી તને.
 કુવી રાવની વાંચી કવીતા. સમજી જન સમજી ગયા,
 બાયકોટ બીડીનો કરીને, શાણાઓ સુખીયા થયા;
 મેં તો તજી દીધી તને, તેમ તુય પણ તજીને મને,
 કોટાન કોટી વાર છે ધીકકાર ઓ બીડી તને.

(રાવ કુવી.)

(આ સાંભળીને બીડીએ પીનારને આપેલા જુલાખ.)

આ સાંભળી બીડી કહે, ઓ બે કદર આ શું લવો,
 ઉલ્લુ બન્યા હાથે કરી, હાથે શું ડા'પણુ દાખવો;
 ગમ નોંતી કેમ ગમાર શું, જખ મારવા પીધી મને,
 હું બીડી બીચારી શું કરું, ધીકકાર છે પીનારને.
 વીદ્વાન થઇ બાયલ બન્યા, બુદ્ધિ તમારી ગઈ બળી,
 અકલ તણા ઉદ્ધરી હતા તો, કેમ તા મુજને કળી;

પામલું હવે પસ્તાવ છે તો, રહાવ છે શાને મને,
 હું ખીડી બીચારી શું કરું, ધીકકાર છે પીનારને.
 પીનાર જઈ નર્કે પડ્યા હું તો વસી રહી વીશ્વમાં,
 જમ આંધ થઈ વળગ્યું મને, મારે નથી કોઈની તમા;
 જન કૈકને વ્યાધી કરી, સમજાવું છું સંસારને,
 પણ મરતા લગી મુક્તા નથી, ધીકકાર એ પીનારને.
 મુકો કુટો મારો હવે ને, તમે પણ જાવો મરી,
 ઉલટી વગોવઈ વીસ્વમાં, તમ નીચની સંગત કરી;
 હોય કુટા ને આંધળા થઈ, હજી શીદ રાખો કને,
 મીથ્યા ફળેત કરો મને, ધીકકાર છે પીનારને.
 કવી રાવ ને પણ કોઈક દહાડો, કાનમાં કહેતી જઈ,
 કે છીંદો લખજો સર્વનાં, પણ માફ કંઈ લખશો નહીં;
 ગુણ દોશ મારા વર્ણવ્યા, ધન્યવાદ છે લખનારને,
 ધીકકાર વાર હજાર છે, પીનારને પાનારને.

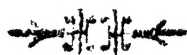
(કર્યા-શીખામણ)

ટીમરી ને ઝીઝી તણાં, ગાડ તણાં ને પાન
 તે પાનાની બીડીઓ, પીધે થાય ઉધાન
 પીધે થાય ઉધાન, વ્યાધીમાં કરે વધારો
 કારણકે તેમાંય પડે, પાપડીઓ ખારો

એ ખાર પાયેલી ખીડીઆ, પીધે પીડા પામશે,
રાત્ર કંવી સાચું કહે, તમે જમપુરમાં વેલા જમી.

વીઠાન પાસે વાંચી ગતાવશા તો જરૂર કહેશે કે
વાહ ! ભાઈ વાહ !

કાપ સીન ૨-કકકડની ફીલમ.

કંપેનીયન્સની કોમીક વાતચીત.

ફ્રેન્ડ— કેમ મીસ્ટર ફ્રેન્સી, આજ આપે કોનાં સુવાળાં
ઉતરાવ્યાં છે, ઘરમાંથી ડાસો ડોશી ગયાં કે શું?

ફ્રેન્સી— નારે મીસ્ટર, મારાં તો કાઘર ને મધુર ગન્ને
હાલ હયાત છે.

ફ્રેન્ડ— ત્યારે તમે અડધી મુછો ઉતરાવી નાંખી છે શા
માટે? તમારા એરા સામું જોઈને મને તો એમ
ભાસ્યું કે મીસ્ટર ફ્રેન્સીના ઘરમાંથી કોઈ અડધી
મગાઈતું સગું શુજસી ગયું હશે.

ફ્રેન્સી— ના, ના, ચાર, આ તો આજકાલની ફેશન છે.

તોફાની દેખાદેખ એમે પણ શીખ્યા. એ મીસ્ટર
હું તો પહેલાં એક હલ્લુ જેવો માણસ હતો અને
ગામડામાં પડી રહેતો પણ એક દીવસ હું શહે-
રમાં આવ્યો ત્યારથી મારે ને ફેશનને હોટલમાં
પીછાણ થયું. ત્યાંથી ફેશન મને તુરતજ હેર
કટીંગ સલુનમાં લઇ ગઈ અને ત્યાં મારે માથે
અને મોંઢે ફરી મળી

ફ્રેન્ડ-- ભાઈ આ તો ઠીક નથી દેખાતું આ સીનેમેટો
ગ્રાફમાં એપલીન આવે છે એની સીકલ સાથે
આપની સીકલ મળી રહે છે

ફ્રેન્ડ-- મીસ્ટર હું ફેશનના પગથીએ કેવી રીતે ચડ્યો તે
જરા ચીત દમને સાંભળો.

ફ્રેન્ડ સાંન્ય ઉદ્દે હાફકાસ્ટ કવીતા.

(રાગ--એમના મોં જેવો.)

ભુત હતો હું ભુતકાળમાં વર્તમાનમાં આવ્યું બાન
નાઉ અનધર થીન્ગ્સ આઇડોન્ટવૉન્ટ બટ ચાહું ચાય ચીફ્ટને પાન
ભુલી ગયો ખધી નેટીવ ભાષા હવે શીખ્યો છું હું એલરેટ
ગમાર હું એક ગામડીઓ તે આજ કાલ થયો અપટુડેટ
હેરકટીંગ સલુનમાં જઈને; ફેશનએબલ કરતો ફર્થસ
બાડી પર ખુરખો નાંખાવી વળતી કટીંગ કરાવું કેસ

મોં પર અરધી મુછ રખાવું ને પાઘડી બદલે પહેરું હો.
 સમ દાઢમ્સએગો હતો ઉલ્લુ, જસ્ટનાઉ આઘએમ અપટુડેટ
 કોટ પાટલુન ને કોલર પહેરું ને સાથે બાંધું નેકટાઈ
 આઈઝ ઉપર પાટા પેખલના રાત ને દહાડો દેઉ લગાઈ
 નાઉ મી નો ફર ન્યાત ખતની પેરન્ટસ બલેને કુટે પેટ
 આઈ વોઝ વન ઉલ્લુ ગામડીઆ બટનાઉ આઈએમ અપટુડેટ
 ધર્મ કર્મ ને ધધો ધારીએ સઘળું મારે યુઝલેસ
 ટીફીન પાણી ટીન્યર ને ટીનો ટાઈમે ટાઈમ કરું છું ટેસ
 વળી નેટીવ બીડીઓ ગણી નકામી હવે પીઉ સીઝર સીગરેટ
 ગમાર હું એક ગામડીઓ તે હવે થયો છું અપટુડેટ
 કાધર સેઈઝ મી સ્ટુપીડ ફેલો મધર કહે છે મુવો રહ્યો
 યુઝલેસ અકરમી આવો પથ્થર તે શીફ પેટ પડ્યો
 ઘરમાં ઘણીઆણી ધમકાવે તોળી બહો રહે છે ટેટ
 આજ સુધી ગન્યરમાં ખપીઓ થયો અત્યારે અપટુડેટ
 ફરીવળી છે મુજપર ફેશન પોશ્શનનું ગઢીયું પુર
 હાથે ઠરીને બન્યો છું ઉલ્લુ, નથી હવે આ મોંપર નુર
 વોટ મીન્સ છે વટાળ જગમાં આઈ ડોન્ટ નો આલડછેટ
 હીન્દુ મઠી હાફકાસ્ટ થઈને, બન્યો અત્યારે અપટુડેટ
 આ--ફેસન એબલ ફેઈસના લીધે જોકરના જેવો દેખાઉ
 સ્વધર્મ પર પુજો સળગાવી માયસેલફ હું માર્યો બાઉ.
 બહોર થયો હું હવે જગતમાં આજ સુધી ચાલ્યું પ્રાઇવેટ
 પુણ્ કસાવાર્થી ફેશનમાં બની ગયો છું અપટુડેટ.

ફ્રેન્ડ— આપનું કહેવું ખરું છે, પણ મરદનું નુર એક મુશ્કેલ છે. વળી જો આપને ન ગમતી હોય તો સપુત્રી કઢાવી નાંખો કાંતો આખી રહેવા દો જુવો. રાત્ર કવીએ ખુબીના ખજાનાની બુકમાં લખ્યું છે કે:—

(દોહરો)

મુછ વડે મરદો તણું, સીન સરસ દેખાય,
મુખ પર મુછ ન હોય તો, અંઢળમાં લેખાય;
સાધારણ મુછ હોય તો, બક મુછીઆમાં ગણાય.
પણ અડધી મુછનો આદમી, તેને શું કહેવાય?

ફ્રેન્ડ— કેમ શું કહેવાય? શું તે એમ-એ એન-કે-મ-વાય મંકી એટલે માંકડો કહેવાય.

ફ્રેન્ડ— જુવો; તમોએ તમારે હાથેજ તમારો કેવો તોલ બાંધ્યો? અને આટલું કહે હજી સંતોષ ના પામ્યા હો તો ખુબીનો ખજાનો ઉઠે ચાલુ જમાનાનો ચીતાર એ નામનું પુસ્તક મંગાવો ને તમારા સુકોમળ હૃદયને રંગાવો; હ્યો સાહેબજી. (યેસ ગુડ મોરનીંગ)

(રાત્ર કવી.)

કોપ સીત ૩.

— દાડડીઆને મરતી વખતે તેની

સીએ રૂબરૂમાં કરેલું રૂદન.

(કચાલી-મરફ જેવી-રાજ આઈસકીમનો)

તમારા ગુણની ગજલો, હવે હું ગાઈ સંભળાવું;
 ખરા હિંદુગાર અંતરના, મધુર રાગે રડી ગાઉ.
 મરતાં સુખી એ સુખમાંથી, મધુ સુકાવા ના દીધો;
 છેવટ જીવ જતાં સુખીમાં, પીવાયે તેટલો પીધો.
 ગંગા જળનાજ બદલામાં, બચું તમે દાડડી ડાયું;
 ગળ્યો નહીં દેહ દાડમાં, રહી ગયું એટલું કાયું,
 વધેલો બાઈન સીસામાં, કહે છે ખુબ મલરાઈ;
 પીનારા તો ગયા નહીં, માનીતો થઈશ ક્યાં જાઈ.

[એ મારા અક્ષરના પ્રસંગોત્તર પતી તમારાં શાં શાં
 વખાણ કરે ?]

આરેરે—નાથ !

પડ્યાને પાથર્યા રહેતા, પીયુજ આપ પીઠમાં;
 પીતા પેશાબ ત્યાં જઈને, વળી પાત્રો અજીઠામાં.

એ સીંચાને કોડીયા તમ વીણુ, હવે સુકઈ જશે સ્વામી;
ન લઈ ગયા છાતીએ બાંધી, કરીશું એટલી ખામી.

પીયુ મુજ વાકય આ છેલું, કહું તે ધ્યાનમાં ધરજો;
કલાલણ પેટે કે કાંતો, કસઈને ઘેર અવતરજો.

ભજો જો ભુત અવનીમાં તો જઈ પીડામાં ભટકાજો;
વીચરો કહી વૃક્ષ યોનીમાં, તો ઝાડ મહુડા તણ થાજો.

વળી વધુમાં-ગજબને હાયનાં ગાડાં, તમારા પ્રુન્યમાં આપ્યાં;
દાન ગહુ ગાયનાં દઈને, તમારા નામપર સ્થાપ્યાં.

વળી-સીંગરેને સળીઓથી, તમારી સજ્જઓ ભરશું;
તમારો સવડ ને સાધન તમે પછવાડે વાપરશું.
કશું રહી જાય જો બાકી, તો આવી સ્વપ્નમાં કહેજો;
આ ઘરની હોય ઇચ્છા તો, મુખે સંડાસમાં રહેજો.
તમારી લાશ આ જ્યારે, ચીતા વિશેજ ચરચરશે;
નીકળતાં ગંધ દારૂની. બાળનારાઓ કળકળશે.
સજ્જમાં સીસો ચપણું ને, તમારો છે જુનો જોડો;
તમારે વાટનું ભાથું. મુકયો મણુ એક રાખોડો.

અરેરે-સોડા લેમન અને જંજીર તમેને કોણ ત્યાં પાશે.
આવો વહાલા કહી વેસ્યા વીના ત્યાં કોણુ કર રહાશે;
નથી ત્યાં રંડીના માળા ઉઘાળા ક્યાં તમે ભરશો;
દાંડીઆ દોસ્તો વીણુ ખ્યારા અકેલા શી રીતે ફરશો.

તમેને બાળવા ડાઘમાં પણ દારૂડીઆ જોઈએ,
 તમે વીણુ કુટુંબમાં પ્યારા નથી પીતું બીજું કોઈએ;
 અવળચંડા ને હુત્યારા અકેલા આપ જન્મ્યાતા,
 સોનાનાં મુયં તો આજે ઉગ્યા વહાલા તમે જાતાં.
 માગણી એક આ મારી સ્વીકારીને પ્રાંતે પગથો,
 સાતે લવ સ્વામીજી મુજને, તમે ફરી વાર નવ મગથો.
 તમે તો દારૂમાં હુલ્યા મને હુબાવી હુધામાં,
 ઘરેણાં ને વળી ગાંઠા ગયાં પીઠામાં ને રૂઢામાં.
 તમારા બીલોની ઢીલે કલાલો પોડો મુકે છે,
 વળી બહુ હોટલોવાળા ભયાં લોડોમાં ભુકે છે;
 તમારી બુદ્ધિનાં બણગાં બળરે દોરેતો કુકે છે,
 વંશ્યાઓ તો વળી ટોળે તમારાં છાણ્યાં લે છે.

આ- તમારા નામને ચુડો તમે પગવાટે ફેડયો છે.
 જાવો ચંદ્રો દીવાકર તંક હવે સંગ્રાધે ઊડયો છે;
 સાતે લવમાંય સ્વામીજી કદી સામંતો નવ મગજને,
 જન્મે જનમની ખાડીમાં કે તળીયત રૂપાય ત્યાં ટગજને.

અરે-એક દીન કર્વી રાવે કહ્યું તું તમને કર જોડી.
 તે આજે આગળે આવ્યું આલ્યા ચોખાવી રાખોડી;
 લેજો સહ સાંભળી શાણા હવે છે ટાઈમ છેલ્લો આ.
 પછી નહી મુજથી કહેવાયે સગાં સહ એકઠાં થાતાં.

હે નાથ-તમારી અકલ ને સીકલ તણું જગમાં નથી જોડું,
 વધુ કહેતી નથી વહાલા ઘણું માનો કહ્યું થોડું;
 કળણુ તો કુટી બાળ્યું ચડસ ચાંડુલની ચલમે;
 અધુરું તે થયું પુરું ચઢયા કવી રાવની કલમે,
 તમારી શોભીતી સજ્જા કેવા વીત્રો તે લઈ જાશે,
 હકીકત સર્વ તે હાવે ભાગ બીજામાં વંચાશે.

આ સાંભળી દારૂડીઓ મરી જાય છે;

કવાલી પુરી થાય છે કે જટ પડદો પડે છે.

સવાલ—ભાઈ, આવો ખેલ ક્યા થીએટરમાં થાય છે ?

જવાબ—સ્થિર રહ્ય રૂપી થીએટરે. તત્ત્વ તણું ક્યું તેજ.

પડદા બાંધ્યા પ્રેમના, વીંગો ગળી વીવેક;

પાત્રો પુરુષારથ તણાં, ફેસ દયા ઉઘોગ,

અંક ભુત વર્તમાનને, ભવીષ્યથી સંજોગ;

પ્રવેશ પળમાં જે બને, સાજ શત્રુ ને મીત્ર,

માલીક માનો મુક્તીને, ઉપજ ચીત્ત પવીત્ર.

(રાત કવી.)

જુવો આ નવો જમાનો.

રંડી માગે રૂપેઆ, તો કહે લે લે મેરી મૈયા;

અને—ફકીર માગે પેસા. તો કહે ચલખે સાલે કેસા.

સટોરીઆની સ્ત્રીએ ધણીની

રખરખમાં કુટેલો કેમીક રાજ્યો.

(રાગ તેજ મંદીનો.)

છેક તે ઉછાંછળા શું થાવ છો રે, બનો છાકીને છેલ; સ્વામી થયા તમે સટોરીઆ, બહાં ભોગવશે જેલ.

હાથનાં કર્યાં તે હૈયે વાગશે.

કહ્યું માનો ને મારા કંથજીરે, નથી સદામાં સાર; મીલકત વીશે તો પુજો મુકશે વળી જોગો ઘરને ખાર. હાથનાં. પીઅરથી લાવેલું પાણી કર્યું રે, વળી થયા કરજઘાર; સગાં વહાલાં સર્વને શત્રુ કર્યાં, માથે સરકારનો માર. હાથનાં. ઝુડીયાં ખાવાને નિત્ય જાવછોરે, પડી તમને એ ટેવ; ઘરની રસોઈઓ ગમતી નથી, ફાકો મમરાંને શેવ. હાથનાં. સવાર થયું કે સ્વામી તમેરે, જાવ હોટલની માંચ શીંગલને ડબલ સોડકારતા, તેથી ચઢીબેઠી જુવો ચાચ. હાથનાં. હાથ પગેથી હળવી કરી રે, મેલી ખાધો સઉ માલ; આગળ ઉપર વીતશે અતી તમારી જેવાશે ખાલ. હાથનાં. મરજો માખાપો માહુરાં રે, કીધું અણઘટતું કામ; જમાઈ આવો જુગટીઓ ક્યાંધી જડયો, કુંકી ખાધું તમામ. હાથનાં. સ્વામી જનો થયો સટોરીઓરે. તેની નારીને ત્રાસ; સંસાર વહેવાર સઘજો તજ, વેઠવો પડે વનવાસ. હાથનાં.

રાવ કરીનેા રચેલો રાજ્યોરે, તમારી રૂબરૂ ગવાય;
આજ પછી જે સદો કરો તો તમને કોલેરો થાય હાથનાં.

સ્વામીનાથ સાંભળ્યો આ ગણને અને આથી જે મનને
શીખામણ ના લાગી હોય તો ‘ જુબીનો ખજનો ઉર્ફે
ચાલુ જમાનાનો ચીતાર ’ એ નામનું પુસ્તક મંગાવો
અને તે વાંચીને કુટેવો છોડી દો. વળી જુવાં જરા ગાયન
બીજુ સાંભળો;

જુગારીને ઝાડુ.

(ગાયન ગજખનું ને રાગ હામ હાયનો.)

અરે ઓ સદાના શોખીન, તમારો કેમ ઉઠ્યો છે દીન,
ખન્યા શું જુગારમાં બહુલીન, તમેને વળગ્યો જીવતો જીન.
ગામ ગરાસ ઘરેણાં ગાંઠાં, શુભાવશે ઘર બાર,
ઈજ્જત ખોશે અરે ઉલ્લુગ્યો, સગા દેશે સરકાર,
અકરમી રહેશે પર આધીન; તમારો

સગાં સહોદર અને કુટુંબી, દેશે સડી કીટકાર,
તરણાથી પણ તુચ્છ ગણાશે, નહીં આવે વહેવાર,
આખરે મરશે ખાઈ અફીન; તમારો

ભીખ માગતા થાશે ભુંડો, નહીં રહે રહેવા ડામ.
દાવાનળ દુઃખ આવી પડશે, વળી રૂઠશે રામ,
વેચાશે દમડાના દો તીન; તમારો

લોકો સરવે લોકર કહેશે, રાખશે નહીં ઇતિહાસ.

રાવ કવી કહે લવીખ્યમાં પણ, પામશે બહુ પેન્કર,
માનો એ મુરખ મન મલીન તમારો.

નડીઆદમાં બાળદોષે હજમતો બંધ કરી એજ પુસ્તક નામે

ખુખીનો ખજનો

ઉર્ફે

ચાલુ જમાનાનો ચિતાર ભાગ—૧

ક્રીમત. કાચું પુઠું રૂ. ૧૧. ને પાકું રૂ. ૧૫.
વાંચો વીધ વીધ જાતનાં, પુસ્તક અપરમપાર;

પણ જોતાં ઝટ રાજ થશે, આ ગમ્મતનો બંડાર.

સદા પરોપકારી અને ગુણુગ્રાહી ભારતવાસી સજ્જનો
તમોએ ઘણાંએ પુસ્તકો વાંચ્યાં હશે. પરંતુ જ્યાં સુધી
આ ખુખીનો ખજનો જાયો નથી ત્યાં સુધી બધું બ્યર્થ
જ છે. જેમાં ગદ્ય, પદ્ય ગજલો, ફકરા, ફેન્સી કવીતાઓ,
ટોનીક વાર્તાઓ, કોમીક, કવાલીઓ અને ચાલુ જમાનાનો
આબેહુબ ચિતાર વગી દરેક ન્યાતની દેશી વાળી રમુજ
ફીલમો વીગેરે ગમ્મતનાં ગાંઠે ગાંઠે ઠાલવીને ખજનો
ખુખીથી તર કરેલો છે વગી પુસ્તક ખરીદનારનું પવિત્ર
નામ બીજા ભાગમાં આશ્રયદાતા તરીકે પ્રસીદ્ધ દરવામાં
આવશે. તો પુસ્તક ખરીદનાર ગ્રહસ્થોએ પોતાનું પુરેપુરું
નામ, ઠામ, ગામ વીગેરે ચાકસ લખી મોકલવું.

અમારું સરનામું —

કોમીક પોપટ ઉર્ફે એ. પી. રાવ કવી.

નડીઆદબાગા હાલ મુકામ કાલોલ જુલો પંચમહાલ.

(સ્ત્રીઓનાં ગુપ્ત દરદોનો કટ્ટો દુશ્મન)

વસુધા પીલ્સ.

ગોળી ડઝન ૧ ની કીમ્મત રૂ. ૧૥

આ વસુધા પીલ્સ સ્ત્રીએ છુપી જગોએ પહેરવાથી લોહી વા તથા પીણુ અને સફેદ પાણીનું પડવું તથા મળ ગુગળુ ધાતુનું જવું વીગેરે છુપી જગોની તમામ ગરમી એટલે વીસક્રેટીક, ચાંદી અથવા પેશાબે બળતરા બળવી તથા કમરનું ફાટવું વીગેરે તમામ દરદોને આ વસુધા પીલ્સ ટુંક મુદતમાં આશામ કરેછે વળી નરમને લબડી પટેલી ચામડીને સંકોચીને કઠણુ અને સુંવાળી બનાવે છે અને સંસાર સુખ ભોગની પુરી મજા બતાવે છે આ ગોળી રોગી અને નીરોગી બન્નેના ઉપયોગમાં આવે છે. વાપરવાની રીતનું હેન્ડબીલ દવા સાથે મોકલવામાં આવશે. માટે એક વાર મંગાવીને ખાત્રી કરો.

લખો.

જનરલ એજન્ટ—રાવ કરીની કુંપની—સુ. કાલોલ.

જલ્દે પંચમહાલ.

વાંચો વાંચો અને વિચાર કરો.

ખાસ હરસ, મસા તથા આંખના

 ડૉક્ટર.

હરસ, મસા, તથા આંખના દરદીઓને ખુશ ખબર આપવામાં આવે છે. કે જમે તેટલા વરસના જુના તથા દુર્ગતા હરસ તથા મોતીયાં, કુલ, છારી, પડાળ ગરમી વગેરે દરદોથી રદ થએલી આંખોને સહસ્ર ક્રીયા કર્યા શીવાય માત્ર એકલી વનસ્પતીની જડો ચોપડીને વગર ઇન્તએ ફક્ત એકજ અડવાડીઆમાં આરામ કરી આવીશુ. વળી કોઈ ગ્રહસ્થાને અમારે દવાખાને આવવાની ઈચ્છા ન હોય તે પત્ર લખી યોગાવવાથી અમે જાતે આવીશુ. વળી ગુજરાત પચમહાલ તથા ઉત્તર મધ્ય હિન્દુસ્તાનના ઘણા ભાગોમાં અનુભવ મેળવીને આવેલા,

ડૉક્ટર. રતનલાલ બીહારીલાલ.

૧. ડૉક્ટરીવાલા પંડ્યા મોતીલાલ ટૂંનારાંમના હાથેલામાં.

સુ. ડૉક્ટર.

